

ВЕГЕТАТИВНЕ РОЗМНОЖЕННЯ ХРИЗАНТЕМИ КОРЕЙСЬКОЇ В УМОВАХ ЛІСОСТЕПОВОЇ ПРИРОДНОЇ ЗОНИ

Тихонова О.М. к.б.н., доцент

Федорченко О.Ю., студ. 5 курсу ФАтП, спец. «Садово-паркове господарство»

Насіннєве розмноження хризантем застосовують виключно з метою отримання нових форм і сортів в селекційній роботі. Розмноження обраних сортів проводять вегетативними способами, які дозволяють зберегти всі ознаки і властивості сортів: поділом куща, укоріненням живців і кореневищних паростків.

Дослідження проводили в смт. Недригайлів в Лісостеповій природній зоні. В аматорському квітникарстві широко використовують розмноження хризантем поділом куща, але в дослідженні цей спосіб не використовували, проводили розмноження зеленим живцюванням по трьох варіантах досліду: живцями замоченими в розчині гетероауксину, живцями без стимуляції гормонами росту та кореневищними паростками із сформованими коренями. Живцювання – найбільш зручний і ефективний спосіб вегетативного розмноження, який дає велику кількість високоякісного однорідного садивного матеріалу.

Розмноження хризантем розпочали з добору і зберігання маточників. На маточники відібрали міцні, здорові рослини сортів Кнопа, Чебурашка і Зірниця. Хворі та слабкі і рослини з нетиповими суцвіттями вибраковували. До настання морозів у відібраних для живцювання рослин зрізали стебла, обережно викопали, щоб не пошкодити кореневої системи, висадили у горщики, ящики і занесли до погребу. В процесі зберігання маточників узимку строго обмежили полив. Маточники хризантем зберігали протягом 5 місяців при температурі 5-8°C.

На початку березня, за 20-30 днів до живцювання, маточники занесли до веранди, виставили на стелажі в добре освітлені місця. Температуру в приміщенні підтримували на рівні 12-15°C. Рослини почали добре поливати і підживлювати.

Живцювання розпочали, коли пагони відросли до 7-13 см – в другій декаді квітня. В якості живців використовували верхню частину пагонів з декількома розвинутими листками. Живці виламували під листовим вузлом, листок видаляли, інші не укорочували, оскільки швидкість укорінення залежить від площі листової поверхні. Укорінювали живці на стелажах, у ящиках. Перед висаджуванням живців в ящики насипали шар землесуміші 4-5 см, яка складалася з декількох компонентів. Ґрунтову суміш для дослідження готували наступним чином: змішували чорнозем звичайний, пісок і торфосуміш для розсади фірми «Зелемінь» в пропорції 3:1:2. Живці висаджували на глибину 1,5-2 см. Відстань між рядками 4-5 см, у рядку 3-5 см.

У контрольному варіанті живці без п'ятки довжиною 5-7 см зрізали гострим ножом з маточних рослин і одразу висадили в попередньо приготовлені коробки з ґрунтовою сумішшю.

У варіанті з фітогормоном живці без п'ятки довжиною 5-7 см зрізали з маточних рослин, занурювали на глибину 2 см у ємність з розчином фітогормонального стимулятора коренеутворення Гетероауксину, розведеного з водою у пропорції 0,02 г на 1л води, витримували 12 годин і потім висаджували у коробки з ґрунтовою сумішшю.

У останньому варіанті кореневищні паростки довжиною 8-10 см із сформованими корінцями відривали з п'ятою від кореневища маточної рослини і одразу висаджували у коробки з ґрунтовою сумішшю.

Під час укорінення живців не варто застосовувати затемнення на веранді чи в теплиці. Живці швидко укорінюються в умовах постійного освітлення при температурі 15-16°C. Для запобігання їх підсихання у перші 3-7 днів після садіння, їх укривали білим папером, захищаючи від прямих сонячних променів, помірно обприскували двічі на день. Укорінення живців відбувалося три тижні. Укоренилося 100% живців по всіх варіантах досліду. Коли минула небезпека сильних весняних заморозків і ґрунт прогрівся до 10-12°C, настав час висаджування. За три-чотири тижні до висаджування рослини почали загартовувати, для цього їх перенесли у парник, який залишали відкритим протягом дня.

У відкритий ґрунт молоді рослини висадили на початку травня. Висаджування проводили в хмарну погоду, адже у жарку і вітряну погоду рослини приживаються повільніше. Ґрунт навколо висаджених рослин добре полили і замульчували. Відстань між рослинами складала не менше 40 см.

Для створення шаровидної форми куща в молодих рослин через 2 тижні після посадки у відкритий ґрунт провели прищипування верхівки головного пагона над 7 листком, що сприяло інтенсивному галуженню. Прищипування є обов'язковою технологічною операцією при вирощуванні декоративних форм хризантеми корейської.

Дослідження показало, що в умовах Лісостепової природної зони вегетативне розмноження хризантеми корейської кореневищними паростками та живцюванням відбувається однаково успішно. Стовідсоткове вкорінення і швидкий ріст молодих рослин спостерігалися по всіх варіантах досліду.